

مشکلات و روش‌های احیای بافت‌های فرسوده شهری

انیس یزدان پناه عبدالملکی

دانشجوی کارشناسی ارشد برنامه ریزی شهری و منطقه‌ای- مدیریت شهری

yazdanpanah.anis@gmail.com

چکیده

بافت‌های شهری، به دلیل فرسودگی و نارسایی‌های کالبدی، کمبود خدمات و زیرساخت‌های شهری مناسب از یک سو و شرایط نامطلوب زیست محیطی و انواع مسایل اجتماعی - فرهنگی و اقتصادی از دیگر سوی، به شدت نیازمند اقدامات همه جانبه در جهت احیاء، توسعه و ساماندهی و به عبارت بهتر "تجدد حیات شهری" می‌باشند. از آنجائی که مسائل بافت‌های شهری ما در ابعاد اقتصادی، اجتماعی - فرهنگی و کالبدی، با ویژگی‌های بافت‌های مشابه شهری در سایر کشورها متفاوت است، لیکن نمی‌توانیم اقدامات آنها را عیناً تکرار و راه حل‌های ایشان را راهنمای خود در این مهم قرار دهیم. در نتیجه راهکارها برای هر گونه اقدام در بافت‌ها، باید همه جانبه، بومی شده و در عین حال متنوع و بر مبنای استراتژی های روشن مدیریتی انجام شده باشند.

جهت تعیین پنهانه‌های فرسوده بافت کهن و تاریخی محله امامزاده یحیی شهر ساری، سه عامل قدمت، مصالح و کیفیت مورد توجه قرار گرفته و از این میان بناهایی که دارای مصالح آجر و خشت و چوب بوده، عمری بالای ۳۰ سال و کیفیت تخریبی دارند به عنوان بناهای کاملاً فرسوده در نظر گرفته شده اند. بناهایی که در مجاور خیابان‌ها و شریان‌های اصلی بافت کهن قرار گرفته اند به دلیل عملکرد تجاری و ارزش زمین نوسازی شده اند، اما مشکلات زیرساختی در محلات سبب کاهش انگیزه برای نوسازی مسکن شده است. از این رو، پراکنش بناهای دارای فرسودگی عمدتاً در عمق محلات دیده می‌شود.

بناهای دارای مصالح آجر و خشت و چوب عمدتاً در جوار خیابان‌های اصلی استقرار یافته اند، این امر در کنار کیفیت بالای ۳۰ سال این ابنيه کیفیت تخریبی را برای آنها به ارمغان آورده و آنها را به بناهایی فرسوده تبدیل کرده است.

بنابراین فرآیند برخورد با بافت‌های فرسوده و هرگونه اقدام در آنها، یک فرایند صد درصد تحقیق در عملیات است زیرا تحقیق و مطالعه کارآمد و مؤثر در امر اقدام در بافت‌های آسیب دیده شهری در میدان عمل به دست می‌آید، چرا که اصولاً برخورد با این مسئله، فرمول از پیش تعیین شده ای ندارد. بدین ترتیب می‌توان گفت که، هر بافت شهری با ویژگی‌های خاص خود، راه حل و طرح و برنامه خاص خود را می‌طلبد.

واژه‌های کلیدی: توسعه شهری، بافت شهری، بافت تاریخی، بافت فرسوده، تجدید حیات شهری